

Black Lives Matter

Beste Lieven,
Kleine broer,

2020 zal de geschiedenisboeken ingaan als het jaar van de coronacrisis. Om de pandemie in te dijken, gingen we collectief in lockdown. Maar halfweg het jaar kwam de hele wereld weer even op straat om luidkeels 'Black Lives Matter' te roepen. Als het stormt in de Verenigde Staten, dan druppelt het in Europa. Ook in België schaarden we ons achter Black Lives Matter. Op 7 juni scandeerden 10.000 mensen in Brussel slogans als: '*No justice, no peace!*' Of: '*White silence is violence!*'

Die dag waren onze gedachten bij al onze broeders en zusters in de Verenigde Staten die gebukt gaan onder het structurele racisme in het zogenaamde *land of the free*. Tegelijk dachten we voor het Justitiepaleis in Brussel aan onze eigen slachtoffers van racisme en politiegeweld. Ook ik toonde mijn solidariteit en stak een gebalde vuist in de lucht.

Nu het stof alweer is gaan liggen, is het tijd om uit te zoomen en stil te staan bij de antiracismestrijd die de laatste jaren in ons land gevoerd is. Broer,

hoe langer hoe meer stel ik me serieuze vragen bij de huidige invulling van Black Lives Matter. Wanneer we in België strijden tegen racisme, laten velen zich inspireren door de bewegingen aan de andere kant van de Atlantische Oceaan. Maar volgens mij zijn er andere en betere ideologieën dan Black Lives Matter. Ideologieën die finaal tot de gelijkwaardigheid van de zwarte medemens moeten leiden, waar ter wereld die zich ook bevindt.

Wanneer we op het Poelaertplein in Brussel *'black lives matter'* en *'white silence is violence'* roepen, dan smeken we om de aandacht, de liefde en het respect van onze witte medemens. Als je erover nadenkt, is dat een zwaktebod. Het duwt ons andermaal in een slachtofferrol. Die slachtofferrol zet de deur open naar een nieuw soort wit paternalisme, zodat we in cirkels blijven draaien.

Hoewel we het systeem racistisch en discriminerend vinden, proberen we toch angstvallig onze plek op te eisen binnen datzelfde systeem. Het doet me denken aan de woorden die de psychiater en panafrikaanse filosoof Frantz Fanon ooit schreef: *'Pour le Noir, il n'y a qu'un destin. Et il est blanc.'* Door te stellen dat de toekomst van de zwarte medemens alleen maar wit kan zijn, ondermijnt Fanon het feit dat zwarte mensen, zowel

op het Afrikaanse continent als in de diaspora, hun eigen toekomst kunnen schrijven.

Het is tijd om onze rug te rechten en trots te vertrekken vanuit onze eigen kracht. Volgens mij ligt die in Afrika en zijn waarden. We moeten Black Lives Matter laten voor wat het is, met alle respect voor de eervolle strijd van onze Afro-Amerikaanse broeders en zusters. De huidige beweging van BLM is namelijk onlosmakelijk verbonden aan een westerse context. Westerse antiracismestrijders groeiden op in de westerse wereld en trappen daardoor soms zelf in de val van polarisering, in de verdeel-en-heersgedachte waarmee de witte wereld zich eeuwenlang heeft verrijkt, op de kap van het globale zuiden.

Sommige activisten maken bijvoorbeeld een te scherp onderscheid tussen mensen met Noord-Afrikaanse roots en mensen met wortels in sub-Sahara-Afrika. Ze verdelen in plaats van te herenigen. Terwijl ze claimen het hokjesdenken te willen doorbreken, kruipen ze diep in het eigen hokje.

Ik stel me de vraag, broeder, in hoeverre de Afro-Amerikanen solidair zijn met onze strijd hier in Europa, en met die op het Afrikaanse continent. Terwijl zij nog dagelijks de uitwassen van de

trans-Atlantische slavenhandel ondergaan, proberen wij ons koloniale verleden te verwerken. Een verleden dat veel recenter is en onze medeburgers van Afrikaanse afkomst vandaag nog rechtstreeks raakt.

Black Lives Matter verliest het Afrikaanse continent uit het oog. Ik ben er nochtans van overtuigd dat zodra de Afrikaanse landen volledig bevrijd zijn van neokoloniale invloeden en zelfvoorzienend worden, elke zwarte medemens waar ter wereld het respect zal krijgen dat hij of zij verdient. Daarom is het tijd dat de Europese diaspora aan haar eigen narratief werkt.

Laten we minder kijken naar de Verenigde Staten en onze blik meer richten op het Afrikaanse continent. Op het panafricanisme, de ideologie die ontstond in de Afrikaanse diaspora tijdens de jaren 1950. Dat gedachtegoed stond mee aan de wieg van de bevrijdende Afrikaanse dekolonisatiegolf. Het streefde naar een unitaire landenunie in Afrika waaruit een sterke Afrikaanse multidisciplinaire identiteit zou ontstaan.

Het panafricanisme is net als Black Lives Matter een antwoord op de witte machtsstructuren, maar het staat los van westerse denkkaders. Panafricanen gaan uit van hun eigen kracht en identiteit. Door het zwarte continent in ere te herstellen,

kunnen we de positie van de zwarte medemens wereldwijd verbeteren.

Broer, de laatste jaren ben ik gestopt te hengelen naar de liefde van België. Ik zet me nu intensiever in voor de toekomst van het Afrikaanse continent. Daar ligt mijn toekomst. Daar ligt dé toekomst.

Hoe sta jij daar tegenover?

Je grote broer,
Don Moussa Pandzou